

**Ministeren for Kirke og Under-
visningsvæsenet:** Den ærede Taler be-
grundede en forstjellig Opfattelse imellem ham
og mig. Jeg kan ikke anerkende, at hans
Fremstilling i saa Henseende var rigtig; jeg
kommer virkelig tilført mod denne Fremstilling;
jeg er bange for, at det dog vil give Anled-
ning til endel Misforstaaelse hos Medlemmerne
her i Salen, og at den ærede Rigsdagsmand
vil komme til at staae formeget med Palmer i
Hænderne. Jeg skal holde mig til det samme
Eksempel, som den ærede Rigsdagsmand, for
at det kan blive ham klart, hvad jeg mener.
Jeg vil — for at gjøre Sagen saa simpelt som
muligt — holde mig til et enkelt Eksempel.
Der var en Tid, da vi her havde gode Psal-
mer, meget prægtige Psalmer, og de bleve el-
skede af Menighederne og sungne af dem; jeg
vil nu bestræbe mig for at bruge netop en
verdslig Fremstilling; saa kom der en meget
profaisk Tid, en Tid, hvor man slet ikke havde
nogen Sands for Poesi, hvor saadanne Ud-
tryk som: „Giv alle Konger frem paa Rab
i deres Magt og Vælde, de mægted et det
mindste Blad at sætte paa en Nælde“, ikke
bleve forstaaede; man fandt dem flåne og om-
skrev dem profaisk med almindelige Talemaader
om det Intetsigende i al menneskelig Magt.
Den Tid var ikke Poesiens, men Prosaens.
Selv den, der stod i Spidsen, han der for-
øvrigt forsvarede virksomt vor Tro, Biskop
Valle, selv han var med at blive profaisk.
Det var kun ganske enkelte Undtagelser, der
stode som Særshyn. Men Menighederne guffede
de gamle Psalmer, de holdt fast ved den gamle
Psalmebog, saa fast, at der er mange Steder,
hvor den endnu bevares, og hvor man nødig
vil give slip paa den. Nu er det, at jeg vil
fremstille klart for den ærede Taler, hvort For-
stjellen mellem os bestaaer. Havde Menighe-
derne dengang været organiserede, havde vi
havt Menighedsraad, og havde virkelig Livet i
Menigheden haft Kraft og Betydning, da havde
ikke alene det stillet gjælde for den alminde-
lige Mening, som blev skrevet og talt i de
dannede Classer; men havde Folket haft Lei-
lighed til igjennem sine Repræsentanter at ud-
tale, hvad der levede og rørte sig hos det, da
ville den nye Psalmebog ikke være bleven ind-

ført, da vilde den Magt, der tog de poetiske
og delige Ord fra dets Læber og lagde døde
og klangløse Ord istedetfor, ikke have udrettet
Noget; thi da vilde man hos Menighedens
Repræsentanter have fundet en kraftig Mod-
stand. Den ærede Taler forstaaer mig; vi ere
enige i, at det, hvorpaa det kommer an, ligger
højere end i Love og formulerede Bestemmelser.
Den ærede Taler troer ikke, at jeg mener at
kunne indeslutte Landen i nogle Lovbestemmel-
ser; men lad det da af dette ene Eksempel blive
ham klart, hvort Forstjellen ligger. Dengang
var Præsteflabet, Geistligheden, den eneste Bærer,
og denne Bærer blev, idet den fulgte Tidens
Videnskab og intellektuelle Udvikling, revent bort
med af Vantroens profaiske Strøm; men der
var noget Liv tilbage endnu i Menighederne,
medens det stete. Derfor skal man søge at
organisere og ordne selve Menighederne, fordi
Livet deri faaer en Bærer, som faaer langt
større Kraft og Betydning. Den ærede Taler
maa ikke troe, at fordi Forholdet maaskee nu
stiller sig ganske anderledes, fordi Præsterne
nu i en langt højere Grad ere Bærere af det
aandelige Liv end Menighederne, at det derfor
altid vil blive saaledes. Jeg vil derfor i selve
Menighederne søge et Støttepunkt for det aan-
delige Liv, og det lille Eksempel, jeg anførte for
ham, troer jeg vil gjøre ham det klarere, at
den Forstjel er der ikke imellem os, som han
troer. Jeg staaer paa to Been; jeg vil baade
have Lærerstanden og Menigheden til Støtte-
punkter for det aandelige Liv.

Carlson: Jeg kan ikke andet end erklære,
at jeg i alt Væsentligt slutter mig til den Be-
tragtning af Ublæstet, som den næstforrige Taler
(Strøm) har fremsat. Måttet jeg paa ingen
Maade kan betvivle, at den ærede Minister
har forelagt Lovforslaget i den Tanke, derved
at vække og maaskee styrke og bevare Livet i
Menighederne, saa finder jeg dog bestandig i
den ærede Ministers Argumentation en For-
vevling af Marsag og Virkning; saaledes har
t. Ex. den ærede Minister sagt os: naar den
Menighed, som holdt paa sin gamle poetiske
Psalmebog i Modsætning til den frembrudende
Tid, som allerede havde bemægtiget sig Præ-
sterne, og som i alt Væsentligt var en profaisk,